

Приручник за К-новчаник 5

Џорџ Стајкос
Лори Вотс
програмер: Џорџ Стајкос
превод: Драган Пантелић

Приручник за К-новчаник 5

Садржај

1	Увод	5
1.1	Затварање новчаника	5
1.2	Коришћење К-новчаника 5	8
2	Менаџер К-новчаника 5	9
2.1	Прозор новчаника	9
2.1.1	Језичак Садржај	10
2.1.1.1	Увоз и извоз	11
2.1.1.2	Ручно додавање уноса	11
2.1.2	Језичак Програми	11
3	Подешавање К-новчаника 5	12
3.1	Поставке новчаника	12
3.2	Управљање приступом	13
4	Напредне могућности	14
5	Заслуге и лиценца	15

Сажетак

Подсистем новчаника пружа удобан и безбедан начин управљања свим вашим лозинкама.

Глава 1

Увод

Корисници рачунара често управљају великом количином података, од којих су неки поверљиви. У овакве посебно спадају лозинке. Памтити лозинке је тешко, а записивати их на папир или у текстуални фајл небезбедно.

K-новчаник 5 пружа безбедан начин за складиштење лозинки и других тајних података, тако да корисник треба да памти само једну лозинку уместо бројних различитих лозинки и креденцијала.

1.1 Затварање новчаника

Новчаник је складиште лозинки. Обично је довољно имати само један новчаник обезбеђен главном лозинком, али вам Менаџер K-новчаника 5 омогућава и да организујете велику збирку лозинки у више новчаника.

За складиштење лозинки подразумевано се користи новчаник по имену `kdewallet`. Овај новчаник је обезбеђен вашом пријавном лозинком, и биће аутоматски отворен по пријави, ако је `kwallet_ram` инсталиран и правилно подешен. У појединим дистрибуцијама (нпр. Арч линукс) `kwallet_ram` није подразумевано инсталиран.

Остали новчаници морају ручно да се отворе.

Нов новчаник може да се направи на два начина:

- преко ставке менија Фајл → Нови новчаник у Менаџеру K-новчаника 5;
- у Системским поставкама, помоћу дугмета Нови... у модулу K-новчаник;

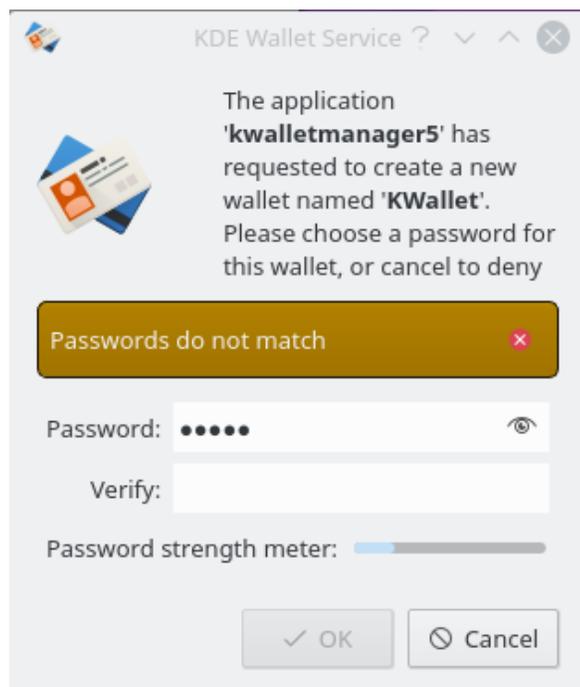
Ако још нисте направили новчаник, погледајте одељак [о коришћењу K-новчаника 5](#).

K-новчаник 5 може да складишти податке на два начина:

шифровање блоуфишом

К-новчаник 5 уписује осетљиве податке у снажно шифрован фајл, доступан свим програмима, а заштићен главном лозинком коју задате.

Подаци се шифрују симетричним блок-шифрарским алгоритмом блоуфиш. Кључ алгоритма изводи се из СХА-1 дисперзије лозинке, и дужине је 156 битова (20 бајтова). Подаци у новчанику такође се дисперзирају преко СХА-1 и проверавају пре него што се дешифрују и проследи програму.

шифровање ГПГ-ом

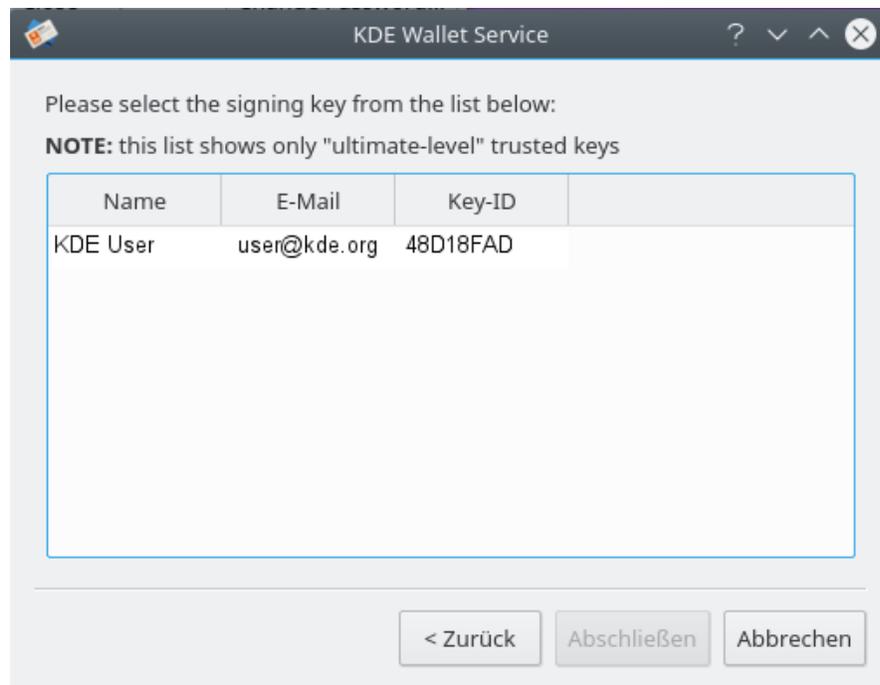
Приручник за К-новчаник 5

ГнуПГ поседује неке врло снажне шифрарске алгоритме, и користи лозинке за заштиту дугачких кључева.

Горњи снимци екрана показују случај где ГПГ кључ способан за шифровање није нађен на систему. Употребите програм попут КГПГ-а или Клеопатре да направите кључ, па покушајте поново.

Када је ГПГ кључ нађен, добићете наредни дијалог, у коме можете изабрати кључ за потребе новог новчаника.

После овога, К-новчаник 5 ће користити ГПГ при складиштењу новчаника и читању из њих. Дијалог за лозинку појављује се само једном. Када се новчаник затвори после првог отварања, наредна отварања унутар исте сесије одиграће се нечујно.

Унутар једне сесије, могу се користити оба формата фајла. К-новчаник 5 ће прозирно открити формат фајла и учитати одговарајућу позадину за његову обраду.

За коришћење осетљивих података из класичног формата новчаника са новом позадином, испратите ове кораке:

- Направите нови новчаник на основи ГПГ-а
- Покрените Менаџер К-новчаника 5, преко К-извођача (Alt-F2) или другог покретача програма (менија), и изаберите стари новчаник. Затим идите на Фајл → Извези шифровано да направите фајл архиве са осетљивим подацима.
- Изаберите нови новчаник на основи ГПГ-а, а затим Фајл → Увези шифровано да изаберете фајл који сте управо сачували.

- Идите у Системским поставкама, Детаљи налога → К-новчаник, па изаберите новостворени новчаник на основи ГПП-а из листе Изаберите новчаник ће се подразумевано користити.

Алтернативно употребите Увези новчаник..., али тада морате да изаберете .kwl фајл који одговара старом новчанику, а налази се у фасцикли kwalletd у qtpaths --paths GenericDataLocation.

Савет

К-новчаник 5 подржава вишеструке новчанике, те би ради највеће безбедности требало да користите један новчаник за локалне лозинке, а други за мрежне лозинке и податке формуларâ. Ово понашање можете подесити у модулу К-новчаника 5 у Системским поставкама. Подразумевана поставка је ипак складиштење свега у једном новчанику по имену kdewallet.

Новчаник је подразумевано затворен, што значи да морате задати лозинку да га отворите. Пошто се отвори, његовом садржају може приступити било који кориснички процес, што може бити безбедносни проблем.

1.2 Коришћење К-новчаника 5

Ако посетите нпр. KDE-ов пратилац грешака и по први пут унесете пријавне податке, искочиће дијалог који вам нуди да складишти лозинку у шифровани новчаник:

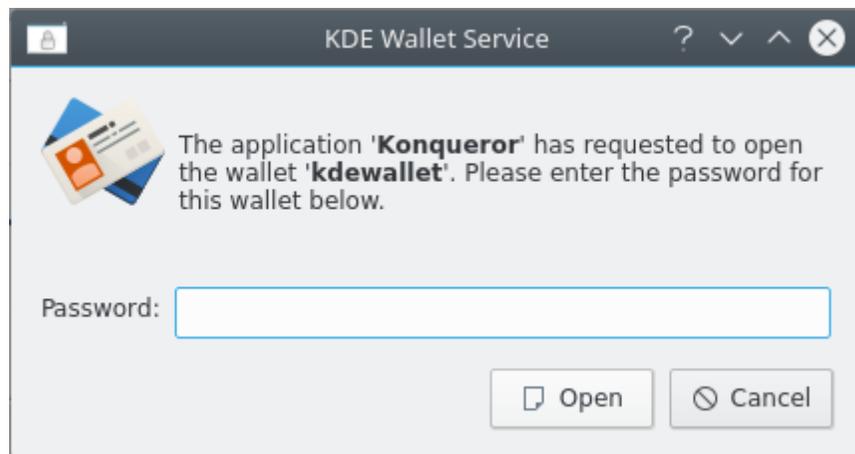
Do you want to store this password for bugs.kde.org? Store Never store for this site Do not store this time

Ако желите да складиштите ове податке, кликните на Складишти да наставите. Ако још увек нисте направили новчаник, следећи дијалог вам тражи позадину за шифровање и ствара новчаник по имену kdewallet.

Следећи пут када посетите исти веб сајт, програм добавља пријавне податке из отвореног новчаника и уписује их у формуларе.

Аутоматски испуњени пријавни подаци.

Ако је новчаник затворен, програм ће затражити да га отвори. Унесите лозинку за новчаник и кликните на дугме Отвори.

Ово повезује програм с новчаником, омогућавајући му да прочита пријавне податке из новчаника и пошаље их веб сајту. Пошто се програм повезао с новчаником, може аутоматски прочитати све пријавне податке из њега.

Глава 2

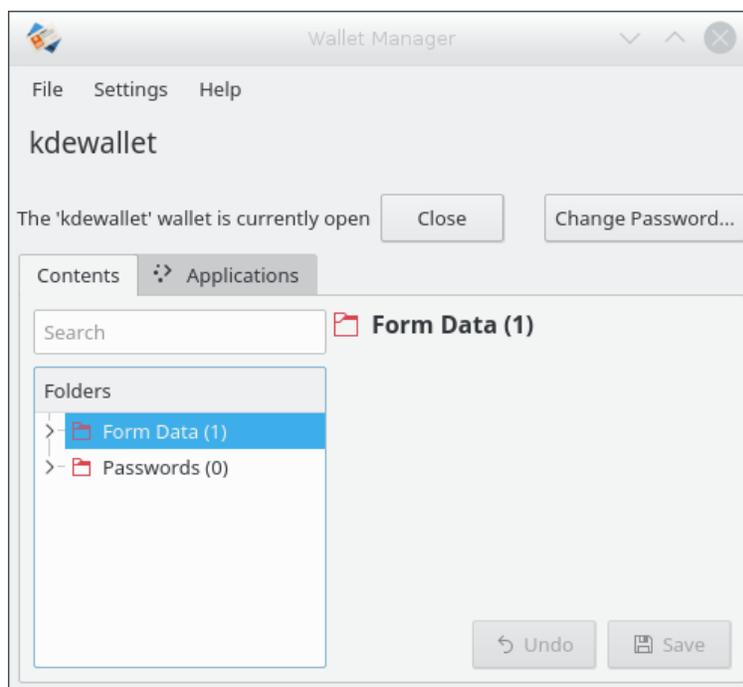
Менаџер К-новчаника 5

Менаџер К-новчаника 5 има бројне функције. Пре свега, омогућава вам да видите да ли су неки новчаници отворени, који су то новчаници и који програми их користе. Кроз Менаџер К-новчаника можете отказати приступ програма новчанику.

Можете и управљати инсталираним новчаницима на систему, стварати и брисати новчанике, и манипулисати њиховим садржајем (мењати кључеве, итд.)

Менаџер К-новчаника 5 се покреће преко Програми → Систем → Алатка за управљање новчаницима у покретачу програмâ. Другачије, покрените К-извођач пречицом Alt+F2, па унесите kwalletmanager5.

Кликните једном на иконицу новчаника у системској касети да позовете прозор Менаџера К-новчаника 5.

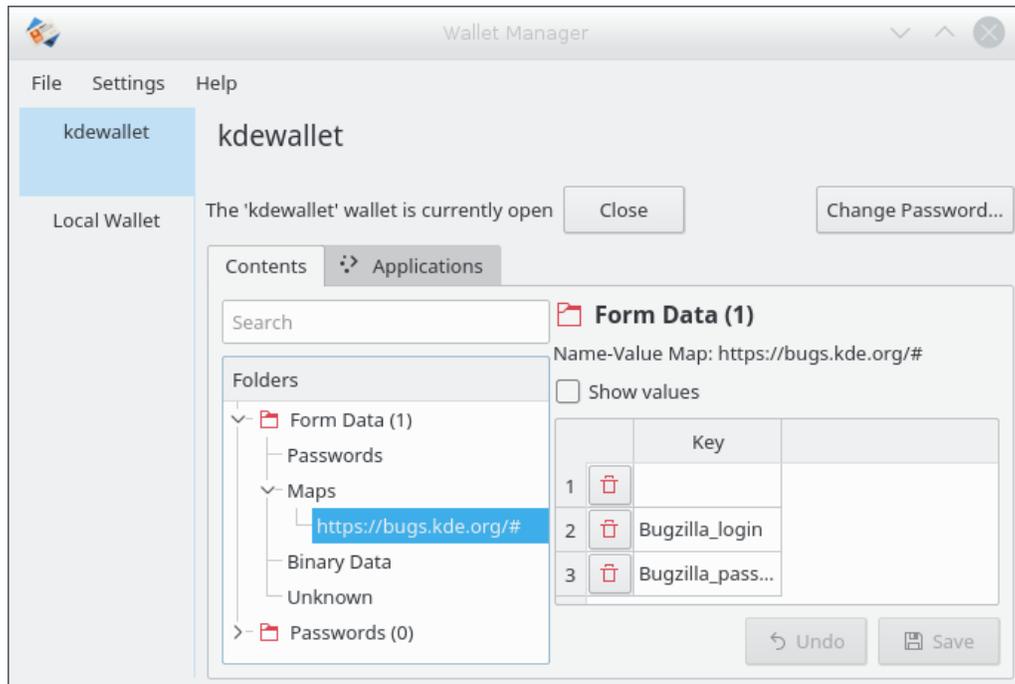

Главни прозор са једним новчаником.

2.1 Прозор новчаника

Ако имате више од једног новчаника, сви доступни новчаници набројани су лево.

Клик на новчаник у прозору Менаџера К-новчаника 5 приказује стање тог новчаника и, ако је отворен, његов садржај. Новчаник може садржати више фасцикли, у којима се чувају подаци о лозинкама. Новчаник ће подразумевано имати фасцикле по имену Подаци формулара и Лозинке.

Главни прозор са два новчаника.

Употребите Отвори... да прикажете садржај затвореног новчаника. Биће вам тражено да унесете главну лозинку.

2.1.1 Језичак Садржај

Језичак Садржај има три дела:

- Поље претраге за филтрирање ставки у текућем новчанику.
- Приказ стабла фасцикли садржаних у новчанику. Кликтањем на иконице > и - ширите и сажимате приказ стабла.
- Садржај фасцикле изабране на десној страни. Лозинка и вредност подразумевано су скривене. Да бисте их приказали, попуните Прикажи вредности или кликните на дугме Прикажи садржај.

Фасцикле се могу додавати и брисати кроз контекстни мени, а избором једне од њих ажурира се списак уноса фасцикле и приказ сажетка. Избором уноса у фасцикли ажурира се окно садржаја уноса, тако да га можете уредити.

Уноси се такође могу створити, обрисати и преименовати преко контекстног менија у садржају фасцикле.

Фасцикле и уноси се могу превлачити у друге новчанике и фасцикле. Овако корисник може лако спаковати нови новчаник за пренос у друго окружење. На пример, нови новчаник би се могао створити или копирати на уклоњиви складишни уређај и важне лозинке пренети у њега, тако да вам буду доступне на другим локацијама.

Приручник за К-новчаник 5

2.1.1.1 Увоз и извоз

Ако желите да пренесете своје тајне на други рачунар, послужите се радњама из менија Фајл. Помоћу Извези шифровано новчаници се извозе у шифровани фајл архиве. При увозу оваквог фајла архиве, преко Увези шифровано, мораћете да унесете главну лозинку новчаника.

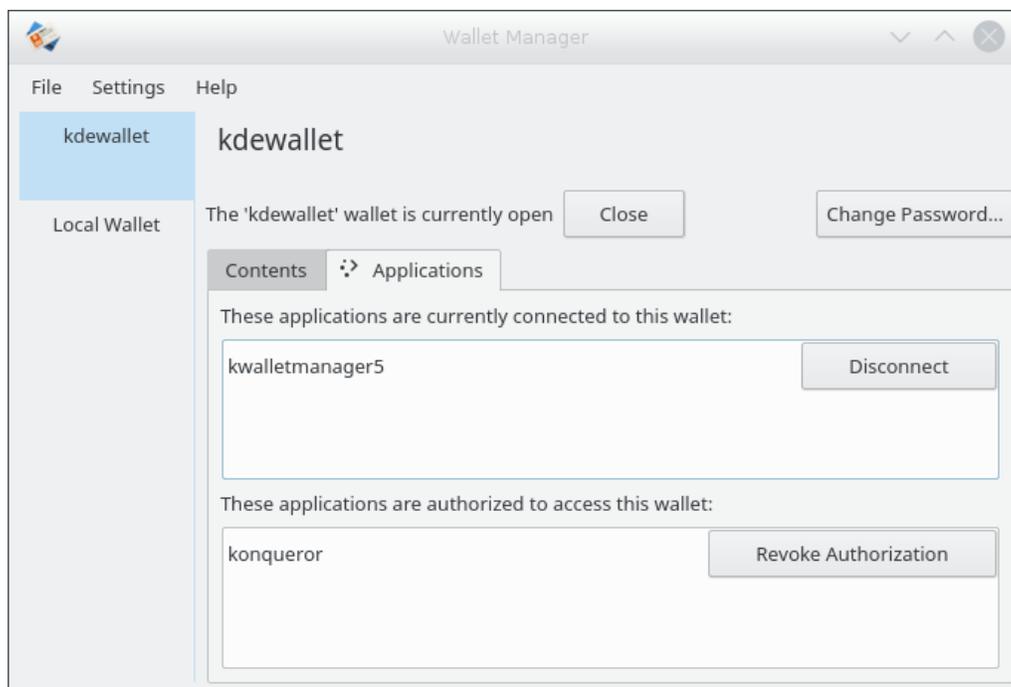
Алтернативно, за пренос фајла може да се употреби .xml фајл. Имајте на уму да су у таквом фајлу све тајне складиштене као обични текст.

2.1.1.2 Ручно додавање уноса

Отворите контекстни мени десним кликом на мапе или лозинке приказу стабла фасцикли. Изаберите Нови... или Нова фасцикла... и унесите име нове ставке.

У окну садржаја фасцикле, изаберите Нова фасцикла... из контекстног менија над мапе или лозинке. За лозинке, кликните на дугме Прикажи садржај да унесете нову. За мапе, треба да додате кључ и вредност. Кликните на дугме Сачувај да би се нови уноси ускладиштили у шифрованом фајлу новчаника.

2.1.2 Језичак Програми

Језичак Програми.

Први списак приказује све програме тренутно повезане на изабрани новчаник. Дугметом десно од сваког програма можете прекинути његову везу са новчаником.

На другом списку дати су сви програми који су овлашћени за приступ новчанику. Употребите дугме десно од програма да му повучете овлашћење.

Глава 3

Подешавање К-новчаника 5

3.1 Поставке новчаника

К-новчаник 5 садржи мали панел за подешавање, с неколико опција којима можете прилагодити К-новчаник личном укусу. Највећем броју корисника одговараће подразумеване поставке.

Овом кућицом можете потпуно укључити или искључити КДЕ-ов подсистем новчаника. Пражњењем кућице К-новчаник 5 се потпуно искључује. Тада ниједна друга опција више нема никаквог ефекта, К-новчаник неће памтити никакве податке, нити нудити да попуњава формуларе уместо вас.

Затварање новчаника

Затвори ако се не користи:

Новчаник се затвара после периода неактивности. Ако укључите ову опцију, период задајете у пољу; подразумевани је 10 минута. Пошто се новчаник затвори, потребна је лозинка да би му се поново приступило.

Затвори када се покрене чувар екрана

Новчаник се затвара чим се покрене чувар екрана. Пошто се новчаник затвори, потребна је лозинка да би му се поново приступило.

Затвори пошто програми престану да га користе

Новчаник се затвара чим се заврши програм који га користи. Ако га користи више програма, новчаник ће бити затворен када сви они престану с радом. Пошто се новчаник затвори, потребна је лозинка да би му се поново приступило.

Аутоматско бирање новчаника

Изаберите новчаник ће се подразумевано користити:

Изаберите који новчаник желите да користите као подразумевани. Имајте у виду да се само новчаник по имену `kdewallet` отвара аутоматски по пријављивању, ако су вам пријавна лозинка и лозинка новчаника исте.

Одвојени новчаник за локалне лозинке:

Ако је укључено, за локалне лозинке се користи засебан новчаник.

Менаџер новчаника

Прикажи менаџер у системској касети

Укључује менаџер новчаника и његову иконицу у системској касети.

Сакриј иконицу системске касете по затварању последњег новчаника

Када се више не користи ниједан новчаник, нестаје иконица у системској касети.

Најзад, ту је дугме Покрени менаџер новчаника које ради управо то.

Ово дугме је видљиво само када Менаџер К-новчаника 5 није у погону.

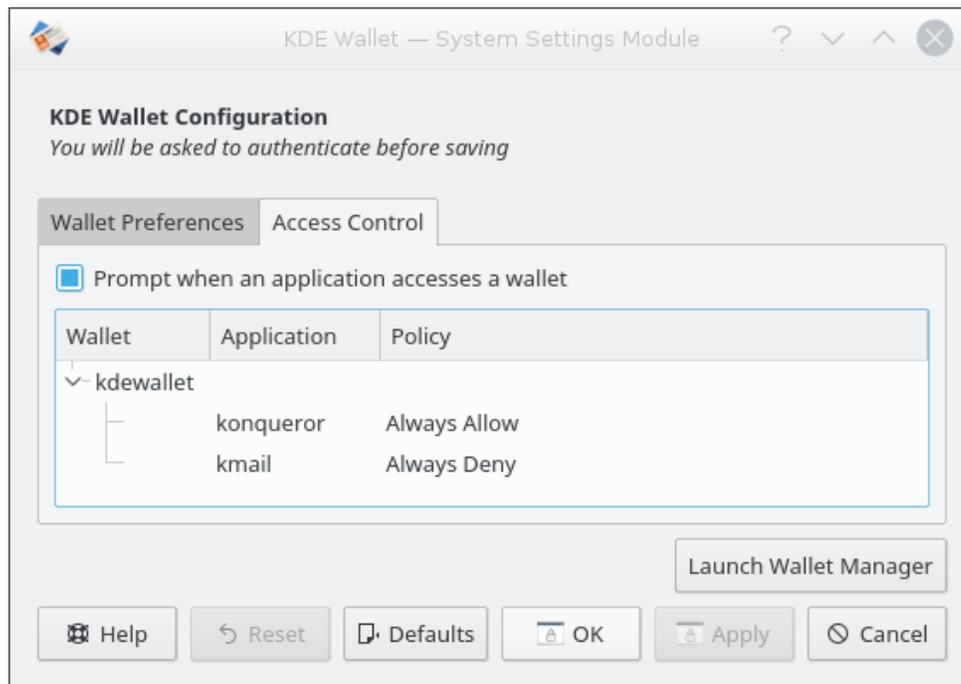
3.2 Управљање приступом

На овој страници има само једна опција:

Питај када програм приступи новчанику

Сигнализира вам када програм добије приступ новчанику.

Затим, ту је приказ контрола приступа новчаницима у облику стабла.

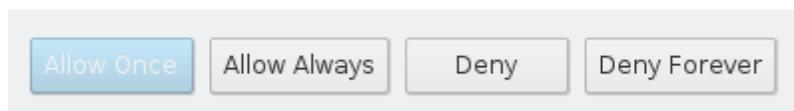

Кликните левим на симбол > поред имена новчаника да проширите стабло. Видећете имена свих програма који су тражили приступ новчанику и смерницу коју сте за то поставили. Овде не можете уређивати смернице нити их додавати, али је могуће обрисати унос десним кликом на њега и избором Обриши из контекстног менија, или избором уноса и притиском тастера Delete.

Програм коме се дозволи приступ новчанику добија приступ свим лозинкама складиштеним у њему.

Ако сте ненамерно подесили неки програм да не користи К-новчаник 5, овде можете обрисати ту смерницу.

На следећем покретању тог програма можете задати нову смерницу за приступ новчанику.

Програм тражи приступ новчанику.

Глава 4

Напредне могућности

Новчаници се могу превлачити из прозора Менаџера К-новчаника 5. Тако можете да превучете новчаник у прозор менаџера фајлова, па изабрати да ли ћете га копирати, преместити или повезати, по жељи.

Овако можете и уписати новчаник на преносиви медијум, попут УСБ штапића, тако да можете лозинке понети са собом на посао или на одмор, како бисте и даље лако приступали важним сајтовима.

Глава 5

Заслуге и лиценца

К-новчаник 5: © 2003, Џорџ Стајкос.

Документација: © Лори Вотс и Џорџ Стајкос.

Прево Драган Пантелић falcon-10@gmx.de.

Документација се даје на коришћење под условима [Гнуове Лиценце слободне документације](#).

Програм се даје на коришћење под условима [Гнуове Опште јавне лиценце](#).